

Зоран ЛАКИЋ*

ЗАВРШНА РИЈЕЧ

Према очекивању организатора, овај наш скуп је изазвао велико интересовање. То је још један доказ да нијесмо равнодушни када је у питању стање и судбина архивске грађе о Црној Гори и посебно у Црној Гори. Интересовање се огледало и кроз број пријављених саопштења, којима је добро покривена област архивистике у Црној Гори. И овом приликом изражавам жаљење што се активније и до краја није укључио Државни архив Црне Горе. Надамо се да неће изостати његова партиципација у реализацији закључака овога скупа, које смо брижљиво евидентирали и који ће имати дугорочнији карактер.

Непроцјењива је вриједност архивске грађе за сагледавање процеса историјске прошлости Црне Горе. Потребно ју је благовремено преузимати, системски сређивати, публиковати и проучавати – за добро историјске науке у Црној Гори и друштва у цјелини. Нажалост, један дио архивске грађе још увијек се налази изван архива. Нека грађа се налази и у приватном власништву – без ваљане стручне заштите. Потребно је што прије приступити планском откупу овакве грађе.

Добро би било да се на нови начин нормира улога и положај архивске дјелатности како би убрзаним коракom надокнадили све оно што је до сада пропуштено. Један од приоритетних задатака могао би бити изградња научног каталога наших старина које се за сада налазе изван Црне Горе. У том смислу би било добро реафирмисати нашу некадашњу иницијативу према UNESCO-у о реституцији културних добара.

Мора се унаприједити и међусобна сарадња у Црној Гори и посебно сарадња са сусједима, нарочито са онима са којима смо скоро један ви-

* Академик Зоран Лакић, ЦАНУ

јек живјели у једној државној заједници. Тако би ЦАНУ у билатералној сарадњи са другим академијама – уградила и став о размјени архивских радника. Била би то драгоцјена помоћ на оспособљавању наших архива да одговоре све већим друштвеним потребама, мимо оних које произилазе из редовне међународне сарадње архивиста.

Постојећа кадровска структура мора се хитно побољшати – ангажовањем школованих архивиста и историчара чији је број сада незадовољавајући. У том смислу реактивирати захтјев да се на Универзитету Црне Горе организује специјалистички курс или специјалистички студиј за школовање архивиста. Стручне припреме су одавно завршене.

Услов свих услова унапређивања рада архива и архивске службе је потреба обезбјеђивања знатно виших средстава, како на нивоу државе, тако и на нивоу сваке општине. Тешко се може учинити радикални помак ако се издваја за науку само 0,01% укупног друштвеног производа. Повољнији третман архивске дјелатности у друштву обезбиједиће много повољнији положај архива за научне потребе државе и друштва, јер су архиви подједнако стручне и научне установе – у теоретском и практичном погледу.

На крају, желим да вам се још једном захвалим на учешћу и доприносу да на прави начин елаборирамо задату тему.